

Druhý ročník festivalu divadla a hudby Vyšehraní na letní scéně pražského Vyšehradu měl na programu dva večery, kterým dodávala lesku mj. účast mága slova **Mirka Kováříka**, speakera, který po téměř tři desetiletí učil na Portách svojí fenomenální recitací diváky vnímat moderní českou i světovou poezii. Před několika lety portovní scénu opustil a jeho umělecký život se ubírá jinými cestami. Malým comebackem velkého recitátora k žánru, u kterého jsem ho poznal, jsem byl potěšen natolik, že jsem se rozhodl oba večery navštívit.

12. června 05: ?NÁŠ ŽIVOT HOŘÍ JAKO SVÍCE?

Na forbíně jeviště, které svou výškou prozrazovalo, že všichni jsme si rovni, hořely čtyři svíce. Světla za muzikanty, kteří v posledním roce opustili scénu života. Za Zuzanu Navarovou, za Pepu Blažejovského, za Luboše Dvořáka - Lampu a za Karla Zicha. A nebyl by to Mirek Kovářík, kdyby hned v zahájení večera a během něho ještě několikrát nepřipomněl recitací veršů Václava Hraběte jeho v následující den nedožitě pětasedesátiny a letošní čtyřicáté výročí jeho předčasné smrti.

Zuzanu Navarovou měla připomenout skupina **Neřež** jejích někdejších parťáků z legendárního Nerezu, Víta Sázavského a Zdeňka Vřešťála. S druhým z nich udělal Mirek Kovářík krátký rozhovor o Zuzaně. Skupině Neřež to úžasně šlape, písničky

Mirek Kovářík

foto: Vítek Školník Urban ©

téměř nemají vadu, ale čím bylo vystoupení vzpomínkové, na to jsem nepřišel. A přídavek mě skoro otrávil! Většinou díla Jana Nedvěda nejsem nadšen a přesto se musím zeptat, proč nevytvořili a nehráli Sázavský s Vřešťálem svůj zlý výsměch jeho životu a písničkám, píseň *Honza toulavej*, v době jeho největší slávy? Je vkusné zařadit píseň zesměšňující stárnoucího a nemocného člověka do večera na počest zemřelých umělců? A není její hraní v době, kdy Nedvědova sláva pohasíná, zbytečné a možná i neetické?

Na Pepu Blažejovského nemohl přijít zavzpomínat nikdo jiný než skupina **Pacifik**. Učinila to vkusně, s jistou dávkou humoru, protože bez něj by jim to Pepa neodpustil, ale naměřenou tak, že nikoho neurazila. Mezi písničkami Pepy Blažejovského a Tonyho Linharta, tvořícími standardní repertoár Pacifiku, mi toho večera hodně zasvítlo Pepovo

Jaro nad Bretaní

, které Marcela Voborská "vystříhla" jako už dlouho ne, stejně jako píseň

To bude asi tím

od Wabiho Ryvolu. Tony Linhart píseň uvedl připomínkou letošních nedožitých sedmdesátin a zároveň desátého výročí autorovy smrti.

"Kanadského příbojáka" Luboše Dvořáka - Lampu přijel z Brna uctít písni jeho muzikantský žák **Roman Horký**

, který jakoby pro ten večer zapomněl, že je z Kamelotu. Hrál akusticky (rozuměj kytarou na mikrofon) a jeho krásný hlas zněl prostě, jako zpěv barda u trampského ohně, tak, jak vždycky Lampa zpíval. Připomenout Lampu znamená zpívat Wabiho Ryvolu. Roman to zvládl natolik skvěle, že jeho vystoupení bylo pro mě nejsilnějším zážitkem večera. Vedle Lampy připomněl Roman svojí písni

Děkujem Vám, pane Foglar

i sté výročí narození spisovatele Jaroslava Foglara.

Spirituál kvintet přišel pozdravit svého ztraceného, nalezeného a znovu ztraceného zpěváka Karla Zicha. Skupinu jsem viděl po víc jak deseti letech. O to větší mi udělala radost! Překvapilo mě, jak dokonale nahradil Jiří Cerha Oldřicha Ortinského (a navíc napsal pro obě zpěvačky krásné písně). Potěšilo mě, že u Jiřího Tichoty a Dušana Vančury se léta projevují jen šedivěním vlasů, jinak jsou stále stejní, precizní muzikanti, nezaměnitelní autoři a, s prominutím, stále stejně jedovatě rozesmátí braši, i když to předvedli jen náznakem? Stoupnout si na místo Karla Zicha a hrát a zpívat tak, aby výkon snesl srovnání v kvalitě i originalitě je těžká věc. Jiří Holoubek (z Reliéfu) ji zvládl naprosto dokonale a stal se stejně rovnocenným kolegou zpěvaček Ireny Budweisserové a Zdeňky Tichotové (ty dámy nestárnou ani na hlasivkách!) jako ostatní pánové v souboru. Spirituál kvintet mě velmi potěšil a jeho vystoupení bylo důstojným závěrem vzpomínkového a přesto radostného večera.

17. června 05: VYŠEHRADSKÁ PORTA

Stop time, jedna z nejslavnějších Hrabětových básní v podání Mirka Kováříka otevřela večer pojmenovaný po nejstarším a největším amatérském hudebním festivalu pravděpodobně nejen u nás.

Hudebně večer zahájil čestný president letošního, loňského a už i příštího ročníku Vyšehraní, **Stanislav Wabi Daněk**

se svým hudebním souputníkem

Milošem Dvořáčkem

. Daňkovou smůlou je, že jeho repertoáru přibývá zatraceně pomalu a jsoucí je natolik mediálně omet, že většinou nemá při vystoupení čím překvapit, nevymyslí-li kytarový ajnštajn Dvořáček do písničky nějakou novou vyhrávku, finesu či jinou obezličku. Klíd' o bych mohl napsat, že to platí i o tomhle vystoupení, kdyby mi Wabi Daněk neudělal radost kratičkou vzpomínkou na jednoho z otců Porty, Jardu Studeného: "

Ne vždycky jsem s ním souhlasil a ne vždycky mu rozuměl. Ale vždycky to byl kamarád?" Ano, takový Studeňák opravdu byl.

Tereзка Terčová byla jedním z nejmladších vystupujících z obou večerů a zároveň i jediným, se kterým si Mirek Kovářík vykal. Setkání dvojice umělců, které věkově dělí dvě generace, bylo až dojemné: skládali si zasloužené komplimenty k Mirkově zasvěcené službě poesii a mateřskému jazyku a Terežčinu písničkářství a pěvectví, ona se při tom roztomile rděla a on plaše usmíval a oba se viditelně těšili na společné vystoupení ve Velharticích, které měli hned nazítří. A mě mrzelo, že tam nebudu, tím spíš že, počítal-li sem dobře, hrála a zpívala Tereзка, částečně za zpěvácké podpory svého hosta **Dana Švece**, toliko pět či šest písní, těch co hraje nejčastěji. Vystoupení krásné, škoda, že tak krátké?

Skupina **Švorc** z Kraslic hrála písničky, které se snažily být legrační a některé i byly. Zhruba před 10 - 15 lety jsem měl možnost důvěrněji poznat FTC scénu západních sudet. Po této zkušenosti se nemohu ubránit dojmu, že muzika Švorcu vychází ze stejného základu jako velká část tvorby v jejich kraji v době, kdy jsem tam měl blíž než dnes. Ne, nebylo to všechno špatné! Kdyby se kapela prezentovala deseti až patnáctiminutovou ukázkou toho nejlepšího, mohlo to být milé vystoupení. Více než půlhodinový blok písní mě i mnohé další diváky pobavil málo a renomé souboru spíš ublížil než prospěl.

Poslední dobou někteří pořadatelé inzerují skupinu **Pacifik** s dovětkem a František Nedvěd ml. Fanda přitom hraje v koncertech Pacifiku sólově, co já vím, zpravidla jednu vlastní píseň (jednou jsem zažil dvě) obvykle se zajímavou melodií a nepříliš silným textem. Myslím si, že tudy cesta nevede!!! Pepa Blažejovský míval taky sólové písničky - a jaké! - a jeho jméno

Jitka Vrbová

foto: Tomáš Pohl ©

se solitérem na plakátu nestalo nikdy? Vystoupení Pacifiku, sestavené z největších kapelních hitů a prošpikované humornými gagy (Tonymu Linhartovi a Heleně Maršálkové se podařilo vytáhnout ty neotřepané a možná i na scéně tvořit) se mi velmi líbilo. Od úvodní hudební smršti písně *Oregon* (Fandův hlas je ve sboru slyšet aniž by čněl a zpěv kapely nově, mladě a zajímavě probarvuje), přes *Karlínský nábreží* (Helena ho zazpívala s obrovskou grácií zkušené zpěvačky a širokým klaunským gestem k lucerně v horní části hlediště " *pod kterou policajt stál*

" - dokonce hned dva!), až po přídávkové

Zlaté údolí

, které Pacifik, v posledních měsících často žádán diváky, vrátil do repertoáru, dokonce v novém, dynamičtější nastudování.

Zhruba dvě desetiletí se nepotkali **Jitka Vrbová** a Mirek Kovářík na jedné scéně? Mirek uvedl její vystoupení oslňujícím způsobem rozsáhlou básní Josefa Kainara Jak ulovit štika dlouhou jako stehno antické bohyně. Paní Zpěvačka Jitka Vrbová by dokázala jazzové cítění vnést snad i do halekačky beskydských bačů. Není tedy divu, že v trampských písničkách, které v jejím programu toho večera převažovaly, dokonale swinguje, zkušeně podporována kytarou emeritního jazzmana

Standy Chmelíka. Díky

tomu posluchač odpouští nejedné z nich (např.

Jen ty má Sáza)

) značnou naivitu textu. Nicméně nejlepší, co Jitka Vrbová předvedla, byla píseň

Čekej tiše

s geniálním textem Jiřího Grossmanna, věnovaná původní české interpretce, paní Olmerové.

Až šel po zádech mráz? Jitko, díky!

První večer, ten vzpomínkový, zasvětil Mirek veršům praporečníka moderní české poezie počátku 60. let Václava Hraběte, kterého sám nazývá Máchou 20. století. Druhý, tedy tento večer, patřil převážně tvorbě proroka poesie v českých jazzových a rockových textech, tuláka životem a velkého básníka Josefa Kainara. Vedle již zmiňované "*Štíky*" zazněly dva z Kainarových

Rozhlásků

a

Báseň s modlitbičkou pro černou hodinku

. Poslední vystupující skupina přicházela s muzikou z trošku jiného soudku a proto i Mirek obrátil list - svá vystoupení na Vyšehradě korunoval básnickou beatnickou proklamací Allena Ginsberga

Slunečnicová sutra

? Recitátora Mistra Kováříka jsem viděl poprvé asi tak před pětatřiceti lety a nechtěl věřit, že už má hodně přes třicátku. Mirek stárne. Dneska bych mu uvěřil možná i pětáctýřicet. A ani o den víc! Vždyť jsem před pár dny slyšel j e h o Slunečnicovou sutru?

Jako poslední toho večera vystoupila **Strašlivá podívaná** z Plzně. Poprvé jsem ji viděl před pár dny na Portě v Ústí a její třípísničkové vystoupení mi připomnělo hned dvě další plzeňské skupiny - Navzájem a Neboysu. Opět se potvrdilo, že posuzovat kapelu bez větší znalosti repertoáru je ošemetná věc: teprve při větším vystoupení na Vyšehradě jsem si uvědomil, že se dvěma dřívejmenovanými kapelami má Strašlivka společný pouze základ v historizujícím folku hledajícím (u každé kapely jiným způsobem) cestu k folklórním kořenům. Osobité písničky kapelníka Petra Merxbauera mě upoutaly svojí melodikou i texty a hutná dynamická muzika současné sestavy již sedmnáctileté kapely mě nadchla natolik, že jsem se po koncertě stal jedním z prvních majitelů čerstvě vydaného CD Strašlivé podívané

Čarovné bylinky

. Dojem po prvním poslechu: naživo je to paráda daleko větší, ale nelituji, že cédéčko mám.

Závěrem musím poděkovat a poblahopřát ředitelce celého festivalu Martině Dimmerové, statečné ženské, která se nenechala odradit krachem prvního Vyšehraní (kolidovalo s přehlídkou Mezi ploty a navíc bylo šeredné počasí) a pustila se s malým týmem tuctu věrných do dalšího ročníku. Dobré síly jednoho z nejsilnějších pražských mystérií, starobylého Vyšehradu, se jí za to odvděčily: kazilo-li se počasí, jako před Vyšehradskou Portou (17.6.), nebo při Hudebním pohlázení z Moravy Vlasty Redla a Slávka Janouška (15.6.), umoudřilo se a diváci se jím nenechali odradit. Rozbíjel-li produkci rock nesoucí se z pivních slavností na protějším břehu Vltavy, zvítězila kvalita díla (Těšínské nebo 18.6.) a vůle publika prožít ho do posledního slova a tónu. Došlo-li k absenci vystupujícího (viz reportáž Tomáše Pohla z Koncertu legend 11.6.), přerostla tato neuvěřitelným způsobem v obrovský hudební zážitek, který diváky svojí neopakovatelností více než odškodnil. A i tehdy, když (skoro pořád) vše klapalo, dala se vycítit přítomnost čehosi, co jinde nebývá? Myslím, že Mártý si tuto podporu, stejně jako přátelskou spolupráci Mirka Kováříka, Wabiho Daňka a ostatních umělců více než zaslouží. Její Vyšehraní totiž nese punc mimořádnosti! Těším se, že se pod nebem nad letní scénou při vyšehradských hradbách za rok všichni sejdem znovu.